

Aan: Gemeenteraad
Afzender: College B&W
Datum: 25 juni 2024
Onderwerp: Ontwikkelingen netcongestie

De gemeenteraad is op 21 mei 2024 besloten geïnformeerd over de huidige netsituatie. Liander heeft ons in april bij onze aanvraag voor nieuwbouwwoningen in Oost en de oude Centrale geïnformeerd dat de huidige situatie zo kritiek is, dat ook kleinverbruik aansluitingen niet meer (zonder risico) aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet.

Dit veroorzaakt vertraging bij het uitvoeren van de nieuwbouwprojecten van de woonvisie, maar ook bij de uitvoering van verscheidene andere projecten. Dit geldt met name voor nieuwbouwprojecten. In geval van herbestemming kunnen huidige aansluitingen mogelijk voldoende capaciteit hebben voor nieuwe kleinverbruik aansluitingen. In mei 2022 is door Liander congestie afgeroepen vanwege spanningsproblemen in het net op Schiermonnikoog, waardoor aanvragen voor capaciteit voor grootverbruik aansluitingen op de wachtlijst komen.

De komende jaren worden er verschillende acties uitgevoerd om op Schiermonnikoog meer capaciteit te verkrijgen. Hieronder zijn deze in de tijd geplaatst. Tegelijkertijd is er contact met het ministerie van EZK. Vanuit het ministerie wordt capaciteit beschikbaar gesteld om mogelijke oplossingen te valideren en challenges om vervolgens samen tot voorstellen te komen. Hiervoor wordt een werktafel opgezet.

Tijdlijn

Zomer 2024

Voor de zomer ontvangen we van Liander het Strategisch Energieplan voor Schiermonnikoog, waarin de eerste verkenningen voor oplossingen van de netcongestie opgenomen zijn. In de zomer gaat het crisisteam van Alliander verder werken aan de eventuele alternatieve oplossingsrichtingen voor de specifieke situatie op Schiermonnikoog, waarmee eventuele ontwikkelingen, zoals woningbouwprojecten, weer doorgang zouden kunnen vinden. Tegelijkertijd zijn wij met het Ministerie van Economische Zaken in gesprek. Zij kunnen met ons meekijken en de oplossingen van Liander valideren en uitdagen.

Specifiek voor de woningbouwlocatie Oude Centrale wordt door Liander een netcheck gedaan om te kijken welke mogelijkheden er op basis van de huidige aansluiting zijn om wooneenheden aan te kunnen sluiten.

Eind 2024 – begin 2025

In het laatste kwartaal van 2024 met uitloop naar het eerste kwartaal van 2025 wordt een aantal problemen in het net opgelost. Hiermee wordt de transportbeperking van het zwembad opgelost en kan de PAW doorgang vinden.

2026

In 2026 legt Liander een zogenaamde 'backbone' in het middenspanningsnet aan, de gesprekken hierover worden momenteel gevoerd. Hiermee zou een deel van de spanningsproblemen in het middenspanningsnet opgelost moeten worden. Als gevolg van andere problemen in het tracé levert dit niet direct extra transportcapaciteit op.

2028

Om het probleem op Schiermonnikoog duurzaam op te lossen zijn grote aanpassingen nodig, zoals een nieuw regelstation op het eiland, het bedienen van de wadkabel op 20 kV, als ook moet op het verdeelstation in Dokkum capaciteit gecreëerd worden. Het schakelstation op Schiermonnikoog moet ook vervangen worden voor een station met meer capaciteit. Momenteel vinden er gesprekken plaats tussen Liander en gemeente over de locatie. Na aankoop worden de procedures doorlopen en kan het station gebouwd worden. Tegelijkertijd onderzoekt Liander of er meer capaciteit van de wadkabel gebruikt kan worden (20V i.p.v. 10V).

Na 2030

Het huidige verdeelstation in Dokkum heeft congestie. Er is uitbreiding c.q. nieuwbouw benodigd om dit op te lossen. De verwachte planning hiervoor is ná 2030. Dit wordt gerealiseerd in samenwerking tussen TenneT en Liander.

Achtergrondinformatie

Intentieverklaring

In februari 2023 hebben de gemeenten Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog, Provincie Friesland en Liander de Intentieverklaring Friese Waddeneilanden met elkaar ondertekend. Het doel van de verklaring is om de samenwerking te versterken en gezamenlijk te onderzoeken welke (alternatieve) mogelijkheden er zijn om in de toekomstige energiebehoefte op de eilanden te voorzien. Hierbij worden wadkabels niet uitgesloten, maar beogen we eerst maximaal in te zetten op alternatieven.

Studies

Vorig jaar heeft Ekwadraat voor de gemeente Schiermonnikoog een systeemanalyse gedaan, in deze analyse is met scenario's berekend hoe Schiermonnikoog energieneutraal zou kunnen worden. Liander geeft hier nu een vervolg aan, met als doel een strategisch energieplan per Fries Waddeneiland. In het strategisch energieplan worden eerdere studies en ontwikkelingen meegenomen. Zo is de systeemanalyse uitgevoerd, is er door Damen, in opdracht van het ministerie van I&W ten behoeve van de veerconcessie, onderzoek gedaan en zijn op ieder eiland diverse ontwikkelingen die de komende jaren capaciteit nodig zullen hebben. Daarbij kunt u denken aan verduurzaming van de mobiliteit, de warmtetransitie en extra duurzame opwek. Daarnaast wordt er op provinciaal niveau gewerkt aan een Energievisie voor Friesland (Integraal Programmeren). U wordt als gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om hier een zienswijze op in te dienen. Dit onderwerp is geagendeerd in de raad van juli 2024.

Het strategisch energieplan per eiland laat zien hoe een toekomstbestendig energiesysteem eruit kan zien en welke keuzes er gemaakt moeten worden om daar te komen. Het lange termijn toekomstbeeld wordt vertaald naar het heden: welke concrete acties kunnen er nu al genomen worden en wat is er op de korte termijn (komende 5 jaar) mogelijk. De studie voor Schiermonnikoog wordt voor de zomer van 2024 afgerond. Omdat het voor Liander van belang is om zicht te krijgen op het toekomstig energiesysteem, en welke infrastructurele investeringen (zoals een wadkabel) daarvoor nodig zijn, wordt het opstellen van de strategische energieplannen gefinancierd door Liander.

Informatie Alliander over het meten van maatschappelijke impact

De kerntaak van Alliander, het garanderen van betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening, gaat hand in hand met het streven naar een klimaatneutrale, circulaire en inclusieve samenleving. Sinds 2015 meet Alliander wat de impact is op de maatschappij. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar financiën, maar ook naar elementen als CO₂-uitstoot, het gebruik van grondstoffen en diversiteit. Door de maatschappelijke effecten inzichtelijk te maken leren we meer over de invloed op de samenleving. Dit zogenoemde impactmeten doet Alliander samen met andere netbeheerders, accountants en met het platform voor duurzaam ondernemen MVO Nederland. Ook in dit Strategisch Energieplan voor de Waddeneilanden wordt impactmeten en inzichtelijk maken van zogenoemde brede welvaart toegepast.